

Välfärd genom företagande och samarbete 2013–2015

HYVÄ-programmet och dess genomförande

HYVÄ är arbets- och näringsministeriets (ANM) strategiska program för den näringspolitiska utvecklingen av vård- och omsorgstjänsterna. Programmets mål är att främja förutsättningarna att producera social- och hälsovårdstjänster och utvecklingen av sektorn till en växande och internationaliseringsinriktad bransch. Programmet genomförs genom arbets- och näringspolitiska åtgärder inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde i brett samarbete med aktörerna i branschen.

Prioriteringarna i HYVÄ-programmet är

- utveckling av servicemarknadens funktion
- tryggande av tillgången på kunnig arbetskraft
- företagens samarbete och tillväxt
- företagens internationalisering och främjande av serviceexporten.

HYVÄ-programmet uppfyller målen i regeringsprogrammet för statsminister Jyrki *Katainens* regering. Programmet genomförs under ledning av näringsminister Jan *Vapaavuori* till utgången av mars 2015. Programmet är en fortsättning på arbetet inom det välfärdsprojekt som arbets- och näringsministeriet tillsatte 2009, med uppdaterade mål och åtgärder.

Tillväxt för företagen inom vård och omsorg

Värdet av de tjänster som producerats inom social- och hälsovården är cirka 22 miljarder euro, där företagens och organisationernas andel av serviceavkastningen är cirka 30 procent. År 2011 fanns det i Finland cirka 3 300 företag som producerade socialtjänster och nästan 15 000 företag som producerade hälsovårdstjänster.

En utmaning för en mångsidig utveckling av vård- och omsorgsmarknaden är det ringa antalet tillväxtbenägna små och medelstora företag.

HYVÄ-programmets mål är att utveckla företagsverksamheten inom social- och hälsovårdsservicen och förutsättningarna för dess tillväxt. HYVÄ-programmets mål är att

- anordnandet och produktionen av tjänsterna skiljs åt
- konkurrensen fungerar och olika producenter av vård- och omsorgstjänster har jämlika möjligheter att komma in på marknaden

- offentliga och privata serviceproducenter har en jämlik ställning i fråga om bestämmelser och tillsyn

- dialogen mellan den offentliga och den privata sektorn utvecklas och samarbetet stärks

- den som behöver servicen har möjlighet att få information om olika producenters tjänster, jämföra kvaliteten och priset på tjänsterna och påverka utvecklingen av dem.

Hittills har HYVÄ

- utbildat 90 företagsrådgivare att specialisera sig på särfrågorna i företagsverksamheten inom social- och hälsovårdsservicen
- gjort det lättare att hitta tjänsterna genom att utarbeta en guide om de offentliga företagstjänsterna som är avsedd för företagen i branschen
- bildat ett riksomfattande utveckelnätverk för att främja verksamheten inom närings-, trafik- och miljöcentralområdena
- i samarbete med aktörerna i regionerna ordnat tiotals regionala evenemang för att öka kännedomen om företagandet i branschen och öka samarbetet mellan den offentliga och den privata sektorn
- börjat utveckla en riksomfattande elektronisk söktjänst för äldretjänster i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd (HoivaSuomi)
- sammanställt branschrapporter om hälsovårds- och socialtjänsterna samt gjort flera utredningar om marknaden och företagsverksamheten inom serviceboende och utvecklingen av behovet och utbudet av arbetskraft i branschen.

Åtgärder 2013–2015

Med hjälp av företagsservice- och företagsutveckelnätverket söks tillväxtbenägna företag och ordnas regionala temaseminarier med fokus på tillväxtföretagande. Företagen erbjuds vid dessa evenemang möjligheter till utbildning i tillväxt och det ordnas möten med finansärer.

I samarbete med företagen kartläggs eventuella hinder och utmaningar för tillväxtföretagandet i branschen, sammanställs teser för tillväxtföretagande och skapas en tillväxtmodell till stöd för företagens tillväxt, så att företagen också bättre ska kunna utnyttja tillväxtbanemodellen, som siktar på internationalisering.

I samarbete med HYVÄ:s riksomfattande utveckelnätverk ordnas också andra temaseminarier som hänför sig till företagssamarbetet, nätverkandet och utvecklingen i branschen.

Kunnig arbetskraft till en attraktiv bransch

Arbetskraftsandelens inom social- och hälsovårdsservicen är 16 procent. Cirka hälften av arbetskraften går inom de närmaste tio åren i pension.

I inriktningen av utbildningen förbereder sig Finland på befolkningens åldrande och de allt mindre ungdomsåldersklasserna. Utbildningsutbudet inom social- och hälsovården kan inte utökas i takt med det växande behovet av arbetskraft. På olika utbildningsnivåer har nybörjarplatserna inom social- och hälsoområdet dimensionerats utgående från att produktiviteten inom branschen årligen ökar med en halv procent, människornas servicebehov aktualiseras senare än nu och tjänsterna reformeras. Målet för servicereformen är att utveckla den tunga institutionsvården och stödja att människorna klarar sig och fungerar i sina hem.

Att den nuvarande personalen inom social- och hälsovården vill arbeta i branschen är en viktig faktor för att trygga tillgången på kunnig arbetskraft. Vi har inte råd med det att personal i stora skaror går över till andra branscher. Vi måste satsa på arbetslivets kvalitet.

Hittills har HYVÄ

- utrett utvecklingen i behovet och utbudet av social- och hälsovårdspersonal fram till år 2025 och skapat en modell för prognostisering av behovet och utbudet av arbetskraft som kan tillämpas även i andra branscher
- år 2011 i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet i sju närings-, trafik- och miljöcentralområden startat en sådan arbetskraftspolitisk utbildning för assisterande uppgifter i branschen som baserar sig på delar av närvårdarexamen
- startat en utredning baserad på ett omfattande samarbete för att kartlägga utvecklingsbehoven i samband med internationell rekrytering av sjukskötare och utveckla en etiskt hållbar rekryteringsmodell.

Åtgärder 2013–2015

Arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt undervisnings- och kulturministeriet utarbetar utifrån en gemensam beredning förslag till kortsiktiga och långsiktiga metoder för att säkerställa tillgången på kunnig arbetskraft inom vård och omsorg. I dem inkluderas också förslag till utvecklingslösningar för komplettering av kompetensen hos den social- och hälsovårdspersonal som rekryteras i EU/EES-området och utanför det samt för deras språkinläring och integration.

Den utbildning för assisterande uppgifter som baserar sig på närvårdarexamen fortsätter i hela landet. I utvecklingen av utbildningen beaktas utvärderingsresultaten av erfarenheterna i inledningsfasen av utbildningen. Utbildningarna riktas speciellt till invandrargrupper som redan bor i landet och i dem utvecklas lösningar speciellt i syfte att effektivisera språkutbildningen.

FinlandCare – kompetens från Finland

I internationella jämförelser har Finland år efter år klassificerats som ett av de konkurrenskraftigaste länderna i världen. Vårt samhälle är tryggt, förvaltningen fungerar, befolkningen är välutbildad och mår bra.

Vår näringsstruktur genomgår en omvandling och de traditionella exportindustribranschernas betydelse har minskat. Servicens betydelse ökar nationellt och internationellt. I exporten av välfärdstjänster finns stora möjligheter.

Den internationella marknaden för välfärdstjänster ökar kraftigt. En del av denna utveckling är en växande hälsoturism, dvs. patienterna söker vård där de väntar sig få den bästa möjliga vården. I Europeiska unionen blir detta gränsöverskridande sökande av vård möjligt från början av 2014.

Hittills har HYVÄ

- utrett förutsättningarna för internationalisering och export av vård- och omsorgstjänster samt startat programmet FinlandCare, som samlar företagen i branschen i ett nationellt samarbetsnätverk för att främja internationaliseringen och exporten av tjänster och produkter
- som första åtgärd inom FinlandCare startat ett på Ryssland fokuserat projekt för hälsoturism, där Finland ansvarar för de praktiska åtgärderna tillsammans med över 20 företag inom hälsovården
- startat utredningar om de finländska företagens möjligheter på marknaderna i östra Centraleuropa och staterna vid Persiska viken.

bild: Docrates Syöpäsairaala

Åtgärder 2013–2015

Projektet för hälsoturism effektiviseras och målområdet utvidgas.

Internationaliserings- och exportmöjligheterna för omsorgsbranschen och för de företag i branschen som tillverkar utrustning och hjälpmedel utreds och samlas i företagets internationaliseringsnätverk.

I samarbete med aktörerna i branschen utreds förutsättningarna att bilda en permanent organisation som underhåller och utvecklar FinlandCare-verksamheten när projektverksamheten har avslutats. Utifrån utredningen fattas behövliga beslut.

www.finlandcare.com

www.finlandcare.ru

Kontaktuppgifter

Postadress:

Arbets- och näringsministeriet

HYVÄ-programmet

PB 32, 00023 STATSRÅDET

Telefonväxel: 029 506 0000

Officiell e-postadress: hirjaamo@tem.fi

www.tem.fi/hyva